

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ



Завідувач кафедри

Алла СВИТЛИЧНА

(протокол «01» вересня 2025 р. № 1)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

(обов'язкова навчальна дисципліна)

**Конституційне право України**

освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма «Право»

спеціальність D8 Право

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава

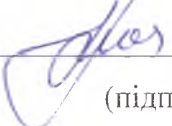
2025 – 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Конституційне право України» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Правознавство», спеціальності D8 Право.  
Мова викладання державна.

Розробник: доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук

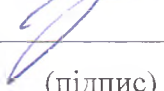
« 01 » Вересня 2025 року  Євгенія ЛИПШ  
(підпис)

Погоджено гарантом освітньої програми «Правознавство»

« 01 » Вересня 2025 року  Євгенія ЛИПШ  
(підпис)

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Право»

протокол від « 01 » Вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності  Олександр КАЛЬЯН  
(підпис)

## 1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів	5	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (курс)	1 / D8 ПР_бд_2025	1 / D8 ПР_бз_2025
Семестр	2	2
Лекції (годин)	30	16
Практичні (годин)	30	10
Самостійна робота (годин)	90	124
в т.ч. індивідуальні завдання	-	-
Форма семестрового контролю	Екзамен	

## 2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Формування у здобувачів вищої освіти знань про проблемні аспекти правових явищ, інститутів і норм вітчизняного конституційного права, про процеси, пов'язані з їхнім становленням, розвитком та функціонуванням.

## 3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню навчальної дисципліни відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Теорія держави і права».

## 4. Компетентності:

### Загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

### Фахові:

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти

### 5. Програмні результати навчання:

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

### *Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання*

<b>Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)</b>	<b>Очікувані результати навчання навчальної дисципліни</b>
ПРН 4	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття конституційного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей. Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері конституційного права України.</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань конституційного права України.</p> <p>Здатність продовжувати навчання з питань конституційного права України зі значним ступенем автономії.</p>
ПРН 5.	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття конституційного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей. Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері конституційного права України.</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань конституційного</p>

	<p>права України. Формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм конституційного права України.</p>
ПРН 12	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття конституційного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей. Володіти поглибленими когнітивними та практичними уміньми/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері конституційного права України.</p> <p>Дносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань конституційного права України.</p> <p>Здатність продовжувати навчання з питань конституційного права України зі значним ступенем автономії.</p>
ПРН 13	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів конституційного права України. Володіти поглибленими когнітивними та практичними уміньми/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері конституційного права України.</p> <p>Дносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань конституційного права України.</p> <p>Формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм конституційного права України.</p>
ПРН 14	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів конституційного права України. Володіти поглибленими когнітивними та практичними уміньми/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері конституційного права України.</p> <p>Проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правової реалізації норм конституційного права України.</p> <p>Здатність продовжувати навчання з питань конституційного права України зі значним ступенем автономії.</p>
ПРН 15.	<p>Знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття конституційного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей. Володіти поглибленими когнітивними та практичними уміньми/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері конституційного права України.</p> <p>Дносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань конституційного права України.</p>

	Здатність продовжувати навчання з питань конституційного права України зі значним ступенем автономії.
ПРН 18.	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів конституційного права України.</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері конституційного права України.</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань конституційного права України.</p> <p>Здатність продовжувати навчання з питань конституційного права України зі значним ступенем автономії.</p>
ПРН 20	<p>Володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів конституційного права України.</p> <p>Володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері конституційного права України.</p> <p>Доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань конституційного права України.</p> <p>Здатність продовжувати навчання з питань конституційного права України зі значним ступенем автономії.</p>

#### **6. Методи навчання і викладання:**

*словесні методи* (лекція, бесіда); *наочні методи* (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); *практичні методи* (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), *методи самостійної роботи* (виконання завдань самостійної роботи), *методи формування пізнавальних інтересів* (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), *інтерактивні методи* (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії)

## 7. Програма навчальної дисципліни :

- Тема 1. Конституційне право України як галузь права.
- Тема 2. Конституція – Основний Закон України.
- Тема 3. Засади конституційного ладу України.
- Тема 4. Громадянство України.
- Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.
- Тема 6. Конституційний статус суспільно-політичних інститутів.
- Тема 7. Форми безпосередньої демократії в Україні.
- Тема 8. Конституційна система державних органів України.
- Тема 9. Верховна Рада України – орган законодавчої влади України.
- Тема 10. Законодавчий процес в Україні.
- Тема 11. Президент України – глава Української держави.
- Тема 12. Органи виконавчої влади в Україні.
- Тема 13. Конституційний Суд України.
- Тема 14. Конституційний статус органів суду і прокуратури.
- Тема 15. Територіальний устрій України. Місьцеве самоврядування в Україні

### Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма здобуття освіти				Заочна форма здобуття освіти			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п.	с.р.
Тема 1. Конституційне право України як галузь права.	10	2	2	6	10	2	-	9
Тема 2. Конституція – Основний Закон України.	10	2	2	6	10	-	2	9
Тема 3. Засади конституційного ладу України.	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 4. Громадянство України.	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 6. Конституційний статус суспільно-політичних інститутів.	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 7. Форми безпосередньої демократії в Україні.	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 8. Конституційна система державних органів України.	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 9. Верховна Рада України – орган законодавчої влади України.	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 10. Законодавчий процес в Україні.	10	2	2	6	10	2	-	8

Тема 11. Президент України – глава Української держави.	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 12. Органи виконавчої влади в Україні.	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 13. Конституційний Суд України.	10	2	2	6	10	-	-	8
Тема 14. Конституційний статус органів суду і прокуратури.	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 15. Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування в Україні	10	2	2	6	10	-	-	10
у т. ч. індивідуальні завдання	<b>x</b>	<b>x</b>	<b>x</b>	<b>x</b>	-	-	-	-
<b>Усього годин</b>	<b>150</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>90</b>	<b>150</b>	<b>16</b>	<b>10</b>	<b>124</b>

## 8. Теми практичних занять

*денна форма здобуття освіти*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		D8 ПР_бд_2025
1	Конституційне право України як галузь права.	2
2	Конституція – Основний Закон України.	2
3	Засади конституційного ладу України.	2
4	Громадянство України.	2
5	Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	2
6	Конституційний статус суспільно-політичних інститутів.	2
7	Форми безпосередньої демократії в Україні.	2
8	Конституційна система державних органів України.	2
9	Верховна Рада України – орган законодавчої влади України.	2
10	Законодавчий процес в Україні.	2
11	Президент України – глава Української держави.	2
12	Органи виконавчої влади в Україні.	2
13	Конституційний Суд України.	2
14	Конституційний статус органів суду і прокуратури.	2
15	Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування в Україні	2
	<b>Разом</b>	<b>30</b>

*заочна форма здобуття освіти*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		D8 ПР_бз_2025
1	Конституція – Основний Закон України.	2
2	Громадянство України.	2
3	Конституційна система державних органів України.	2
4	Верховна Рада України – орган законодавчої влади України.	2
5	Президент України – глава Української держави.	2

<b>Разом</b>	<b>10</b>
--------------	-----------

## 9. Теми самостійної роботи

### *денна форма здобуття освіти*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		D8 ПР_бд_2025
1	Конституційне право України як галузь права.	6
2	Конституція – Основний Закон України.	6
3	Засади конституційного ладу України.	6
4	Громадянство України.	6
5	Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	6
6	Конституційний статус суспільно-політичних інститутів.	6
7	Форми безпосередньої демократії в Україні.	6
8	Конституційна система державних органів України.	6
9	Верховна Рада України – орган законодавчої влади України.	6
10	Законодавчий процес в Україні.	6
11	Президент України – глава Української держави.	6
12	Органи виконавчої влади в Україні.	6
13	Конституційний Суд України.	6
14	Конституційний статус органів суду і прокуратури.	6
15	Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування в Україні	6
	<b>Разом</b>	<b>90</b>

### *заочна форма здобуття освіти*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		D8 ПР_бз_2025
1	Тема 1. Конституційне право України як галузь права.	9
2	Тема 2. Конституція – Основний Закон України.	9
3	Тема 3. Засади конституційного ладу України.	8
4	Тема 4. Громадянство України.	8
5	Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	8
6	Тема 6. Конституційний статус суспільно-політичних інститутів.	8
7	Тема 7. Форми безпосередньої демократії в Україні.	8
8	Тема 8. Конституційна система державних органів України.	8
9	Тема 9. Верховна Рада України – орган законодавчої влади України.	8
10	Тема 10. Законодавчий процес в Україні.	8
11	Тема 11. Президент України – глава Української держави.	8
12	Тема 12. Органи виконавчої влади в Україні.	8
13	Тема 13. Конституційний Суд України.	8
14	Тема 14. Конституційний статус органів суду і прокуратури.	8
15	Тема 15. Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування в Україні	10

<b>Разом</b>	<b>124</b>
--------------	------------

### 10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

### 11. Оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

### СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

#### Схема нарахування балів з навчальної дисципліни *Денна форма здобуття освіти*

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестів	
Тема 1. Конституційне право України як галузь права.	2	2	1	5	5
Тема 2. Конституція – Основний Закон України.	2	2	1		5
Тема 3. Засади конституційного ладу України.	2	2	1		5
Тема 4. Громадянство України.	2	2	1		5
Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	2	2	1		5
Тема 6. Конституційний статус суспільно-політичних інститутів.	2	2	1		5
Тема 7. Форми безпосередньої демократії в Україні.	2	2	1		5
Тема 8. Конституційна система державних органів України.	2	2	1		5
Тема 9. Верховна Рада України – орган законодавчої влади України.	2	2	1		5
Тема 10. Законодавчий процес в Україні.	2	2	1		5
Тема 11. Президент України – глава Української держави.	2	2	1		5
Тема 12. Органи виконавчої влади в Україні.	2	2	1		5
Тема 13. Конституційний Суд України.	2	2	1		5
Тема 14. Конституційний статус органів суду і прокуратури.	2	2	1		5

Тема 15. Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування в Україні	2	2	1		5
<b>Всього</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>15</b>	<b>5</b>	<b>80</b>
ЕКЗАМЕН					<b>20</b>
<b>Разом</b>					<b>100</b>

*Заочна форма здобуття освіти*

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Конституційне право України як галузь права.	2	-	2	24	4
Тема 2. Конституція – Основний Закон України.	-	2	2		4
Тема 3. Засади конституційного ладу України.	2	-	2		4
Тема 4. Громадянство України.	-	2	2		4
Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	2	-	2		4
Тема 6. Конституційний статус суспільно-політичних інститутів.	2	-	2		4
Тема 7. Форми безпосередньої демократії в Україні.	2	-	2		4
Тема 8. Конституційна система державних органів України.	-	2	2		4
Тема 9. Верховна Рада України – орган законодавчої влади України.	-	2	2		4
Тема 10. Законодавчий процес в Україні.	2	-	2		4
Тема 11. Президент України – глава Української держави.	-	2	2		4
Тема 12. Органи виконавчої влади в Україні.	2	-	2		4
Тема 13. Конституційний Суд України.	-	-	2		4
Тема 14. Конституційний статус органів суду і прокуратури.	2	-	2		4
Тема 15. Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування в Україні	-	-	2		2
<b>Всього</b>	<b>16</b>	<b>10</b>	<b>30</b>	<b>24</b>	<b>80</b>
ЕКЗАМЕН					<b>20</b>
<b>Разом</b>					<b>100</b>

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

**Шкала та критерії оцінювання опитування**

*Денна та заочна форма здобуття освіти*

Кількість балів	Критерії оцінювання
1-2	відповідь правильна, повна або містить змістовну відповідь на поставлене питання. Студент володіє термінологією, посилається на норми

	конституційного права.
0	відповідь відсутня чи неправильна або не стосується суті питання. Використання загальних фраз без юридичного обґрунтування.

### Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

*Денна та заочна форма здобуття освіти*

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
1	відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями
0	відповідь відсутня чи неправильна.

### Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

*Денна форма здобуття освіти*

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з господарського права. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою здійснення господарського судочинства та повністю відображає програмний результат навчання за темою.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

*Заочна форма здобуття освіти*

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з господарського права. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою здійснення господарського судочинства та повністю відображає програмний результат навчання за темою.
1	відповідь правильна по суті, але містить певні неточності у формулюваннях або посиланнях на джерела. Завдання виконано осмислено, здобувач вміє застосовувати знання господарського права у практичних ситуаціях, проте обґрунтування є недостатньо повним або містить незначні логічні огріхи.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

### Шкала та критерії оцінювання виконання тестів

*Денна форма здобуття освіти*

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-5	передбачено виконання 5 розгорнутих тестових завдань (1 бал за кожен правильну відповідь)

**Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи**  
*Заочна форма здобуття освіти*

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	1-4 бали	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, проте дещо порушено послідовність викладу та не повністю розкритий результат навчання.
	5-10 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь на теоретичні питання стилістично та граматично правильна, показує на відмінні знання та вміння, повністю демонструє засвоєний результат навчання
Максимальна кількість балів	10 балів	
Професійно-орієнтоване	1-6 балів	Кількісна обробка результатів виконана правильно, проте містить деякі технічні помилки та неточності. Розв'язок практичного завдання зведений лише до кінцевої відповіді без наведення послідовності обґрунтувань.
	7-14 балів	Зроблено інтерпретацію результатів, яка містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, описуються можливі причини такого результату, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Завдання виконано стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів
Максимальна кількість балів	14 балів	
Всього	24 балів	

**Шкала та критерії оцінювання екзамену**  
*Денна та заочна форма здобуття освіти*

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1-2	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
	3-4	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
	5-6	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
	7-8	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки,

		або присутня недостатня чіткість у визначенні понять
	9-10	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади.
Всього	20 балів	

\*екзамен складається з 2 теоретичних питань

## 12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Персональні комп'ютери, під'єднані до мережі Internet. Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office 365, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi. Мультимедійне обладнання (проектор, екран). Бібліотека (<https://lib.pdau.edu.ua/>) юридичної літератури ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>). Електронний репозитарій ПДАУ (<http://dspace.pdau.edu.ua:8080/>).

## 13. Політика навчальної дисципліни

**13.1 Щодо термінів виконання та перескладання:** практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

**13.2 Щодо академічної доброчесності:** здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

**13.3 Щодо відвідування занять:** навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

**13.4 Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані. Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті

здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

**13.5 Щодо оскарження результатів оцінювання:** після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

## 14. Рекомендовані джерела інформації

### Нормативні:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України від 28.06.1996. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 7, № 8, № 9. Ст.48.
3. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990. Відомості Верховної Ради України. 1990. № 31. Ст. 429.
4. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. №47. Ст. 256.
5. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 13. С. 222.

### Основні:

6. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-й річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК.У, 2023. 536 с.
7. Конституційне право : підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумов, Л. Д. Варунц, Т. І. Гудзь та ін.] ; передм. М. І. Марчука. Харків, 2022. 484 с.
8. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В. Я. Тацій (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2023. 1128 с.
9. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 556 с
- 10.

### Допоміжні:

11. Актуальні проблеми конституційного права України: підручник / за заг. ред. проф. Олійника А.Ю. К.: «Центр учбової літератури», 2021. 554 с.

12. Дубович О. В., Козаченко Ю. А. Правове становище адвоката свідка у кримінальному провадженні. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва : колективна монографія ; за ред. О. В. Калашник, Х. З. Махмудова, І. О. Яснолоб. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2020. 320 с. С. 105-111
13. Совгіря, О. В. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб. / О. В. Совгіря, Н. Г. Шукліна. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 556 с.
14. Крестовська, Н. М. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести : підручник / Гі. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 584 с.
15. Козаченко Ю.А. Конституційні принципи верховенства права і законності в господарському судочинстві України. Порівняльно-аналітичне право. № 2. 2018. URL : [http://www.pap.in.ua/2\\_2018/41.pdf](http://www.pap.in.ua/2_2018/41.pdf).
16. Козаченко Ю.А. Конституційні принципи верховенства права і законності в господарському судочинстві України. Порівняльно-аналітичне право. № 2. 2018. URL : [http://www.pap.in.ua/2\\_2018/41.pdf](http://www.pap.in.ua/2_2018/41.pdf). 28. Козаченко Ю.А. Питання систематизації прав пацієнта. Проблеми законності. 2014. Вип. 125. С. 177–183.
17. Комзюк А.Т., Липій Є.А. Відносини щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина як складова предмета адміністративного права. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2020. № 3 (90).-С. 144-153.
18. Комзюк А.Т., Липій Є.А. Виконання адміністративних актів: новації прийнятого закону «Про адміністративну процедуру». Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського. 2022. С. 38-44.
19. Комзюк А.Т., Липій Є.А. Щодо завдань і перспектив упровадження у діяльність Національної поліції України положень ухваленого Закону «Про адміністративну процедуру». Проблеми сучасної поліцейстики: тези доп. III наук.-практ. конф.(м. Вінниця, 11 трав. 2023 р.). Вінниця: ХНУВС, 2023. С. 66-69. Комзюк А.Т., Липій Є.А. Деякі проблеми законодавчого регулювання поліцейських заходів. Проблеми сучасної поліцейстики: тези доп. наук.-практ. конф.(м. Харків, 20 квіт. 2022 р.). Харків, 2022. С. 96-100.
20. Стрілець Б. В. Гармонізація законодавства України і ЄС за Угодою про Асоціацію: термінологічні питання. Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні: освітній вимір: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 02 черв. 2017 р.). Полтава: ПУЕТ, 2017. С. 43–46.
21. Стрілець Б. В. Свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу в контексті військової агресії Російської Федерації проти України. Scientific principles of knowledge development in the field of modern jurisprudence in the light of military aggression by the RF: Collective monograph. Institute of professional development. Bratislava, Slovakia, 2022. P. 173-195.
22. Любченко. П. М. Муніципальне право : підручник / П. М. Любченко. Харків : Право, 2019. 512 с.
23. Мельник. Р. С. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посіб. / Р. С. Мельник. С. О. Мосьондз ; за ред. Р. С. Мельника. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер; Буква Закону, 2019. 344 с.
24. Порівняльне правознавство у таблицях : навч. посіб. для юрид. ф-тів та закл. вищ. освіти / авт.-уклад. О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. 3-тє вид., змін. Харків : Право. 2019, 164 с.
25. Правознавство : практикум : навч. посіб. / С. В. Дрожжина. І. В. Шульженко. О. О. Одінцева та ін. ; за ред. С. В. Дрожжиної. Львів : Магнолія 2006, 2024. 323 с.
26. Правознавство : підручник / Р. В. Алієв. Т. М. Алфьорова, М. А. Аніщенко та ін. ; за заг. ред. С. В. Петкова ; Ун-т ім. А. Нобеля. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 359 с.
27. Правознавство : підручник / Г. І. Балюк та ін.; відп. ред. О. В. Дзера. 12-ге вид., стереотип. Київ : Юрінком Інтер. 2019. 629 с.
28. Strilets B. EU Investment Agreements and Investor Protection. Evropský politický a právní diskurz. 2017. Vol. 4. Issue 2. P. 119–124.

### **Інформаційні ресурси**

29. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>
30. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
31. Державна судова адміністрація: Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
32. Конституційний Суд України : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ccu.gov.ua/>
33. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
34. Судова влада України : офіційний веб-портал. URL: <http://court.gov.ua>
35. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL:
36. <http://www.president.gov.ua>
37. Урядовий портал : єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:
38. <http://www.kmu.gov.ua/>